

ממשי פשוט.

טו. אמר לי פעם, על ענין קדש עצמך במותר לך, מה שקראה התורה את ההזדוונות בשם עונה (עונתה לא יגרע) לפי המבואר בתוספתא פ"א דברכות דחשיב שם סכומים הרבה וחשב שם עונה וכמה עונה אחת מכ"ד בשעה, והבן. יז. זכורני בימי געורי חפצתי להתקבל באיזה מקום למורה הוראה, ונודעתי מעירה אחת שנתפנתה, וכמדומה פי כבר כתבתי לשם על אודות זה, בתוך כך הגיע לאבי מכתב מרפ אחד שחפץ להתקבל בעירה פלונית הג"ל, ומבקש מאבא כתב מליצה עבורו לשם, מר אבא השיבו שאין דרכו להתערב בעניני רבנות, אבל חדל אבי מלדבר על אודותי בזה, אם כי אפשר הקדמתי לעסוק בזה, לבל יאמר הרב הנזכר כי ממנו נודענו ואיכא חילול השם.

יח. בזכרונני מימי געורי, שהיה דואג תמיד על חילול שבת שנתפרצה בעמנו וביותר בפרהסיא שעשוהו חכמינו כעובד ע"ז ולפי המבואר בה"ג בחולין וכן הרשב"א ח"ב (מובא בב"י יו"ד סי' קכ"ד) גם יינו אסור ואמר תמיד בראנה מה נעשה לאחינו המעורבים בנוים בפנים רוסיא, שבתו מסחרם פתוחים ביום השבת, אמנם כשיצא הנזירה לגרש את בני עמנו ממאסקווא, ורובם ככולם, יצאו ערומים בעזבם כל רכושם שם, ולא המירו דתם, אמר, בני ישראל קדושים הם, רק התערבם בנוים הביאם לידי עבירות חמורות, אבל לא עליהם נאמר שהוא כעובד ע"ז, שהרי הפקירו כל רכושם ולא המירו.

יט. מעולם לא נמר שום ענין עם בעל מלאכה וכדומה בלי השואה אהו על פרטי הדברים והמחיר, ואם קרה פעם שלא דיבר מפורש אז פרע כפי חפץ הפועל.

כ. התרחק מן ערבות כל ימי חייו, ובזכרונני, בימי געורי

כשיסדתי גמ"ח בעיר של חמי ז"ל (יסודו היה מכסף מאה רז"כ שהניח אבי חמי ר' אליהו ז"ל וזמר חמי הוסיף מדיליה מאה רז"כ, והשאר נקבץ מהעיר) וההלואות היו על משכנות כמנהג קדמונים, אבל מי שלא היה לו משכנות עוברים לסוחר הקלתי להלות על ערבות של פעלי בתים, וכשבקרני אבי פעם והתפונן למנהגי מנעני מזה באמרו כי אינש דעלמא אינו יודע חיוב הערבות, ואמנם בני ישראל רחמנים הם ומדבר טוב על העני בדוחקו אבל עיקר סמיכתו הוא, שהלוח בעצמו ישלם אבל כשהלוח אינו משלם, והטובעים ממנו הערב, הוא משתמט, באמרו הלא לא נהנתי מזה ופכפי לא דבק מאום, ואיך אשלם, ולבסוף מחויב אתה לשלם שהזקת כסף הצדקה, וכחכם ראה מראש שהפסדתי הרבה מכיסי בעסק זה.

כא. כשדברנו פעמים ע"ד שינוי הסדר לפי ראות עיני בשר, ובענין צדיק ורע לו שנתחבטו בזה גם הקדמונים והנביא חבקוק, היה מענהו שלפי סוד הגלגול המבואר בדברי המקובלים הקדמונים אין שום פליאה, ומרומז ג"כ במקרא, הן כל אלה יפעל אל פעמים ושלש עם גבר (באיוב) וכן בקהלת במקרא דראיתי רשעים קבורים ובאו וכו'.

כב. פעם אמר לי ע"ד יסורין שבאין על אדם, שצריך לקבלם בכבוד ראש עכ"פ, ומי שמבעט הוא דומה בעיני לנידון שמוליכים אותו בשלשלאות של פרזל ורוצה לפרוק מעליו השלשלאות ער דרייט זיך אונד ווארפט זיך, העלפין וועט דאס איהם גאר ניט נאר עס פאר דרעהט זיך די קייטען אונד עס וועט איהם גאך מעהר שניידען אין לייב.

כג. פעם אמר לי כי בן תורה בלי יראת שמים הוא כגבור עם כלי זין (כמחומה) כי אמר לי זה בשם הגאון ר' ישראל מסאלאנט ז"ל).

כד. בזכרוני מארבעים שנה לפניו היה אצלנו משולח.